

Nr 6

Bevillningsutskottets betänkande i anledning av väckta motioner om rätt till avdrag för kostnader för täckdikningsanläggningar och skogsvägar, m. m.

Till bevillningsutskottet har hänvisats följande inom riksdagen väckta, av utskottet till behandling i ett sammanhang upptagna motioner, nämligen

I) de likalydande motionerna I: 5 av herrar *Wikberg* och *Eric Carlsson* samt II: 6 av herr *Jonasson m. fl.*, vari hemställts,

1. att riksdagen måtte besluta, att täckdikningskostnad upp till 1 000 kronor vid beräkning av nettointäkt av jordbruksfastighet får avdragas i sin helhet ett och samma beskattningsår i enlighet med vad i motionerna anförts, samt

2. att vederbörande utskott måtte utarbeta förslag till härför erforderlig författningstext;

II) de likalydande motionerna I: 35 av herrar *Isacson* och *Nils-Eric Gustafsson* samt II: 41 av herr *Elmwall m. fl.*, vari hemställts, att riksdagen måtte antaga följande

Förslag

till

Lag om ändring i kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370)

Härigenom förordnas, att punkt 2 av anvisningarna till 22 § kommunalskattelagen den 28 september 1928 skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

Anvisningar

till 22 §.

2. a. Avdrag medgives — — — till 29 §).

Såsom för — — — nödig bostadsbyggnad.

Fasta maskiner — — — första stycket.

Därest inkomst — — — om jordbruksfastighet.

b. Avdrag medgives i form av årliga värdeminskingsavdrag för sådan kostnad för täckdikningsanläggning som bestritts av den skattskyldige och avser arbete, vilket utförts under tid han ägt fastigheten och vilket icke utgjort reparation eller underhåll. Avdraget skall beräknas enligt avskriv-

ningsplan och för år räknat utgöra tio procent av kostnaden, ändå att anläggningens varaktighetstid är längre eller kortare än tio år. Motsvarande skall gälla i fråga om kostnad för skogsväg, dock att endast två tredjedelar av sådan kostnad må utgöra underlag vid beräkandet av de årliga värde-minskningsavdragen.

Har fastighet — — — årliga värdeminskningsavdrag.

I täckdikningsanläggning — — — ej huvudavlopp.

Med skogsväg — — — till byggnad.

Denna lag träder i kraft dagen efter den, då lagen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling.

Äldre bestämmelser skola fortfarande äga tillämpning i fråga om 1965 års taxering samt i fråga om eftertaxering för år 1965 och tidigare år.

De nya bestämmelserna skola dock i intet fall äga tillämpning beträffande räkenskapsår, som gått till ända före den 1 november 1964.

III) de likalydande motionerna I: 63 av herr *Sveningsson m. fl.* och II: 83 av herr *Nilsson* i Bästekille *m. fl.*, vari hemstälts, »att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om sådan ändring av kommunalskattelagen, att avdragsrätt kan beviljas för nyanläggning genom skogsplantering»; även som

IV) de likalydande motionerna I: 302 av herrar *Yngve Nilsson* och *Ebbe Ohlsson* samt II: 373 av herrar *Nilsson* i Bästekille och *Stiernstedt*, vari hemstälts, »att riksdagen måtte besluta att kostnaden för yrkesfruktodlarna i samband med omplantering av fruktträd skall vara avdragsgill vid beskattning».

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för de i motionerna framförda yrkandena, får utskottet, i den mån redogörelse härför ej lämnas i det följande, hänvisa till motionerna II: 6, II: 41, II: 83 och II: 373.

Avdrag för kostnader för täckdikningsanläggningar och skogsvägar

Gällande bestämmelser

Enligt bestämmelser i 22 § 1 mom. kommunalskattelagen och punkt 2 b av anvisningarna till 22 § samma lag får vid beräkning av nettointäkt av jordbruksfastighet hela kostnaden för nyanläggning och omläggning av t ä c k d i k n i n g avskrivs med tio procent per år under tio på varandra följande år, oavsett om anläggningens varaktighetstid är längre eller kortare än tio år. Har den skattskyldige erhållit statsbidrag eller annat bidrag för utföran-

de av täckdikningsanläggningen, får värdeminskingsavdrag endast åtnjutas å den del av anläggningskostnaden, som den skattskyldige själv bestritt. Någon rätt att förskjuta outnyttjade värdeminskingsavdrag till senare beskattningsår föreligger dock icke. Om en täckdikningsanläggning utrangeras, innan den är helt avskriven, får värdeminskingsavdrag åtnjutas även efter utrangeringen i enlighet med den ursprungliga planen. Därest fastighet övergått till ny ägare genom köp, byte eller därmed jämförligt fång, får den tidigare ägaren det år fastigheten avyttras på en gång åtnjuta avdrag för vad som återstår oavskrivet i beskattningshänseende av täckdikningskostnaden. I övriga fall då fastighet övergått till ny ägare, exempelvis genom arv eller gåva, får den nye ägaren övertaga den tidigare ägarens avskrivningsplan och således tillgodoföra sig de värdeminskingsavdrag, som skulle ha tillkommit den förre ägaren, om denne fortfarande ägt fastigheten. I täckdikningsanläggning inbegripes även täckt avlopp, som är direkt anslutet till täckdikning, fram till huvudavlopp. Enligt riksskattenämndens meddelande nr 5/1964 p. 3) hör i täckdikningsanläggning under normala förhållanden inbegripas täckta sugdiken och stamdiken med rörledningar med en inre diameter av högst 600 mm.

De avskrivningsregler, som enligt 22 § 1 mom. och punkt 2 b av anvisningarna till 22 § kommunalskattelagen gäller för permanenta skogsvägar, överensstämmer i huvudsak med avskrivningsreglerna för täckdikningsanläggningar. Enda skillnaden är att endast en tredjedel av kostnaderna för anläggning och förbättring av skogsväg får utgöra avskrivningsunderlag. Med skogsväg förstås sådan väg av mera varaktig beskaffenhet, som huvudsakligen är avsedd för skogsbrukets personal- och materieltransporter samt för utforsling av skogsprodukter från skog, ävensom till dylik väg direkt ansluten bro eller annan transportanläggning, som inte hänföres till byggnad. Härav följer att kostnader för vägar av så enkel beskaffenhet, att de får växa igen sedan de använts för en avverkning, är omedelbart avdragsgilla.

Bestämmelserna om avdrag för värdeminskning å täckdikningsanläggningar och skogsvägar äger tillämpning fr. o. m. 1963 års taxering.

Frågornas tidigare behandling

Ovannämnda bestämmelser om rätt till avdrag för värdeminskning å täckdikningsanläggningar och skogsvägar tillkom genom beslut vid 1962 års riksdag på grundval av förslag i propositionen nr 56.

I de i anledning av propositionen nr 56 vid 1962 års riksdag väckta, inbördes likalydande motionerna I: 565 och II: 685, I: 566 och II: 687 samt I: 569 och II: 682 hemställdes att avskrivningsunderlaget för skogsvägar skulle bestämmas till två tredjedelar av anläggningskost-

naden och i motionerna I: 570 och II: 686 att hela anläggningskostnaden skulle få avskrivas.

I betänkandet nr 40 anförde bevillningsutskottet.

Utskottet vill till en början erinra om att i propositionen inte ifrågasatts någon ändring av hittills vid beskattningen tillämpade principer för avdragsrätt i fråga om skogsvägar av mera tillfällig karaktär. Kostnad för anläggande av sådana enklare vägar skall även i fortsättningen betraktas som avdragsgill driftkostnad. Delade meningar kan självfallet råda om hur stor del av anläggnings- resp. förbättringskostnaden för en mer permanent skogsväg, som bör få avskrivas. Såsom skattelagssakkunniga och även departementschefen framhållit kan inte alla permanenta skogsvägar med normalt underhåll anses underkastade förslitning. Det torde vidare vara svårt att för närvarande tillförlitligen bedöma i vad mån den framtida utvecklingen inom skogsbruket kan komma att ställa andra och ökade krav på skogsvägarna. Med hänsyn till de osäkra faktorer, som måste läggas till grund vid avvägningen av hur stor del av anläggningskostnaden för permanenta skogsvägar, som bör bli föremål för avskrivning, och då det nuvarande inkomstbegreppet vid försäljning av fastighet inte avses skola ändras i anledning av den föreslagna avskrivningsrätten, anser utskottet för sin del, att tillräckliga skäl inte anförts för rätt till avskrivning å mer än en tredjedel av anläggningskostnaden. Utskottet kan således inte tillstyrka motionsyrkandena om att en större del av anläggningskostnaden för skogsvägar än som föreslagits i propositionen skall få avskrivas.

Riksdagen beslutade i denna fråga i enlighet med utskottet.

Även i de vid 1963 års riksdag väckta, inbördes likalydande motionerna I: 48 och II: 58, I: 156 och II: 184, I: 257 och II: 307 samt I: 364 och II: 517 samt i de likalydande motionerna I: 129 och II: 155 vid 1964 års riksdag hemställdes att avskrivningsunderlaget för skogsvägar skulle bestämmas till två tredjedelar av anläggningskostnaden.

I det av 1963 års riksdag godkända betänkandet nr 9 och det av 1964 års riksdag godkända betänkandet nr 8 avstyrkte bevillningsutskottet bifall till motionerna med i huvudsak samma motivering som i betänkandet nr 40 vid 1962 års riksdag.

Vid 1964 års riksdag hemställdes i de likalydande motionerna I: 18 och II: 20, att täckdikningskostnad upp till 1 000 kronor skulle vara avdragsgill i sin helhet ett och samma beskattningsår.

I sitt av riksdagen godkända betänkande nr 8 avstyrkte bevillningsutskottet bifall till motionerna och erinrade därvid om att det enligt gällande avskrivningsregler inte är anskaffnings- eller anläggningskostnadens storlek utan varaktighetstiden hos en tillgång eller en anläggning, som är avgörande för om kostnaderna skall avskrivas genom årliga värdeminskningsskattavdrag eller avdragas på en gång såsom omkostnad. Motionärernas förslag att avdrag skulle medgivas på en gång, då fråga är om mindre kostnader för en täckdikningsanläggning med relativt lång varaktighetstid, skulle således innebära ett avsteg från eljest tillämpade principer vid beskattningen.

Motionerna

Som motivering för yrkandet om ändrade bestämmelser rörande avdraget för kostnader för täckdikningsanläggningar anföres i *motionerna I: 5* och *II: 6* i huvudsak följande. De år 1962 införda bestämmelserna om rätt till värdeminskingsavdrag å täckdikningsanläggningar har medfört vissa förenklingar i avdragsreglerna och en önskvärd enhetlighet i taxeringsarbetet. Ytterligare förenklingar i taxeringsarbetet synes emellertid kunna vinnas genom att avdrag medges på en gång, då fråga är om mindre kostnader för täckdikningsanläggningar på exempelvis upp till 1 000 kronor. För många mindre jordbrukare är det mycket vanligt att kostnaderna i det enskilda fallet uppgår till tämligen obetydliga belopp. Att fördela dessa mindre kostnader på en 10-årig avskrivningsplan måste anses vara att i onödan tynga taxeringsarbetet. I åtskilliga fall uppstår även sådana mindre kostnader, när en täckdikningsanläggning berör ett flertal fastigheter eller blott en mindre del av en fastighet. Att för sådana mindre kostnader tillämpa det nuvarande obligatoriska systemet med värdeminskingsavdrag är enligt motionärernas mening ägnat att komplicera såväl deklara-tions- som taxeringsförfarandet utan att avsedda fördelar i beskattningshänseende åstadkommes för den skattskyldige.

I fråga om avskrivningsunderlaget för skogsvägar anföres i *motionerna I: 35* och *II: 41* bl. a., att anläggandet av skogsbilvägar skapar förutsättningar för effektivare tillvaratagande av skogsprodukterna och därmed för höjning av skogsägarens inkomster. Däremot kan anläggandet av en skogsbilväg icke alltid anses höja fastighetens långsiktiga saluvärde med det belopp som motsvarar investeringen i vägen. I princip borde enligt motionärernas mening skatt på bilar och på drivmedel till bilar restitueras i den mån den drabbar körning på egna skogsvägar. Emellertid torde det vara förenat med svårigheter att finna lämplig form för en sådan restitution, varför skogsägaren bör beredas motsvarande skattelättnader på annat sätt. Enligt motionärernas mening bör det ske genom att avdrag medges för vägbyggnadskostnader vid beskattningen. Den tekniska utvecklingen på skogsbrukets område gör dessutom att de vägar som byggs i dag snart kan vara föråldrade och inte avpassade efter de fordon som kommer att användas i skogsbruket om några år. Med hänsyn därtill anser motionärerna, att avskrivningsunderlaget bör vara väsentligt större än en tredjedel av kostnaderna. Ett ökat byggande av skogsvägar betyder att avverkningsvärdet höjs, och därmed stiger också statens skatteinkomster från skogsägarna. Det är ingalunda osannolikt att denna ökning av statsinkomsterna mer än väl uppväger den skatteminskning som blir följderna av ett avskrivningsunderlag på två tredjedelar. Här bör vidare beaktas, att vi står inför nödvändigheten att öka skogsavverkningarna i landet, och för att det skall bli möjligt måste en utbyggnad av vägnätet i skogarna komma till stånd.

Avdrag för kostnader för nyanlagd skogsplantering

Gällande bestämmelser

Vid beräkning av nettointäkt av jordbruksfastighet får enligt 22 § 1 mom. kommunalskattelagen avdrag göras för följande särskilt till skogsbruk hänförliga kostnader, nämligen: kostnader för skogs vård och underhåll, såsom förvaltning, bevakning, väg- och byggnadsunderhåll, skogskultur, skyddsdikning, skogsindelning m. m., ävensom, då fråga är om skogsavverkning, kostnader för virkets huggning, tillredning, utdrivning, flottning m. m.; försäkring av arbetspersonal, byggnader, skog, förråd och inventarier, som ej är att hänföra till personlig lösegendom m. m. Såsom avdragsgill kostnad anses kostnad för skogsplantering på område, som tidigare burit växande skog. Däremot medges enligt praxis ej avdrag för plantering av skog å mark, som veterligen icke tidigare varit skogbevuxen. (RÅ 1953 not. Fi 1507 och 1959 not. Fi 129.)

Frågans tidigare behandling

I motionerna I: 36 och II: 47 vid 1961 års riksdag hemställdes att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte begära förslag till sådan ändring i kommunalskattelagen att avdragsrätt i någon form kunde beviljas för nyanläggning genom skogsplantering.

I sitt av riksdagen godkända betänkande nr 15 anförde bevillningsutskottet bl. a.

Utskottet delar så till vida motionärernas uppfattning att beträffande skog särskilda förhållanden föreligger, som kan motivera vissa avsteg från principen att avdrag ej bör medges för grundförbättringskostnader. En viktig faktor är att värdet av skogens tillväxt i princip alltid skall beskattas. Vidare bör beaktas att med hänsyn till den långa tid, som förflyter innan ett med skog nyplanterat område ger avkastning, fysisk person som utför nyplantering å sin fastighet aldrig kommer att få åtnjuta avdrag för de därpå nedlagda kostnaderna. — — — Visst fog synes således föreligga för en omprövning av avdragsfrågan. Emellertid har i anslutning till införandet år 1959 av nya regler rörande beskattningen av skog i samband med nyttjanderättsupplåtelser uttalats önskemål från riksdagens sida om en allmän översyn av reglerna för skogsbeskattningen. Då det synes lämpligt att förevarande spörsmål ägnas uppmärksamhet i dylikt sammanhang anser utskottet sig icke böra tillstyrka motionsyrkandet om ett separat förslag i fråga om avdrag för skogsplanteringskostnad.

Samma yrkande som i de ovannämnda motionerna framställdes i motionerna I: 342 och II: 416 vid 1962 års riksdag.

I sitt betänkande nr 40 fann bevillningsutskottet inte anledning frånträda sin tidigare intagna ståndpunkt och avstyrkte bifall till motionerna.

Riksdagen beslutade i enlighet med utskottet.

I motionerna I: 48 och II: 58 vid 1963 års riksdag ävensom i motionerna I: 77 och II: 103 samt I: 293 och II: 375 vid 1964 års riksdag hemställdes jämväl om utredning rörande avdragsrätt för nyanläggning genom skogsplantering.

Bevillningsutskottet anförde i sina av riksdagen godkända betänkanden nr 9 resp. 8, att frågan borde uppmärksammas i samband med den allmänna översyn av skogsbeskattningen, varom riksdagen uttalade önskemål år 1959, och avstyrkte med hänsyn därtill motionerna.

Enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 4 juni 1964 har statsrådet och chefen för finansdepartementet tillkallat tre sakkunniga (skogsskattekommittén) för att verkställa en översyn av bestämmelserna rörande skogsbeskattningen.

Motionerna

I *motionerna I: 63* och *II: 83* framhålles angelägenheten av att överförandet av dålig åkermark till skog på alla sätt stimuleras. Gällande skattelagstiftning motverkar dock uppenbarligen sådana åtgärder. Det vore önskvärt, framhåller motionärerna, att kostnad för skogsplantering i likhet med skyddsdikning vore avdragsgill vid beskattningen, i all synnerhet som den som utfört arbetet praktiskt taget aldrig själv får någon ekonomisk vinning av åtgärden. Som bekant är de första gallringarna i en nyplantering efter 20 år också att betrakta som en skogsvårdande åtgärd utan omedelbar ekonomisk vinst. Nyanläggningar i form av skogsplantering har alltså en helt annan karaktär än andra nyanläggningar vad gäller det ekonomiska utbytet. Enligt motionärernas mening bör all skogsplantering vara avdragsgill med hela kostnaden och från skattesynpunkt jämföras med nyanläggningar i diken enligt riksdagens beslut år 1962.

Avdrag för kostnader för omplantering av fruktträd

Gällande bestämmelser

Enligt 22 § 2 mom. kommunalskattelagen får vid beräkning av inkomst av jordbruksfastighet avdrag icke göras för, bland annat, kostnad för grundförbättring å fastigheten, såsom nyodling, vattenavledning, sjösänkning m. m. dylikt. Nu återgivna bestämmelser äger tillämpning vid redovisning av inkomst av jordbruksfastighet såväl enligt den s. k. kontantprincipen som enligt bokföringsmässiga grunder. Förbudet mot avdrag för grundförbättringskostnader gäller även i inkomstkällorna annan fastighet och rörelse (25 § 2 mom. och 29 § 4 mom. kommunalskattelagen).

Avdrag för vidmakthållande av en tillgång kan — förutom avdrag för underhållskostnader — ifrågakomma antingen i form av värdeminskningsavdrag eller genom avdrag för ersättningsanskaffning.

I rättspraxis har avdrag för kostnader för nyplantering av fruktträd o. d. icke medgivits. Således vägrades en skattskyldig i rättsfallet RÅ 1958 not. Fi 319 avdrag för kostnader för inköp av pilsticklingar. Enligt regeringsrättens avgörande, 1952 ref. 5, har vidare vid taxering av handelsträdgårdsrörelse avdrag för värdeminskning av fruktträd icke medgivits. Rosen- och syrenbuskar i handelsträdgårdsrörelse har med hänsyn till att trädgården försålde s. k. snittblommor från dessa buskar ansetts hänförliga till sådana anläggningstillgångar, att ersättning för skada å desamma till följd av bombfällning icke ansetts utgöra skattepliktig intäkt i rörelsen (RÅ 1953 ref. 6).

Frågans tidigare behandling

I en den 28 december 1960 avgiven promemoria med förslag till bestämmelser om värdeminskningssavdrag å täckdikningsanläggningar och skogsvägar vid beräkning av inkomst av jordbruksfastighet (stencilerad) har skattelagssakkunniga diskuterat olika möjligheter att genom värdeminskningssavdrag tillgodose yrkesfruktodlingens intresse av ändamålsenliga avdragsregler men funnit, att för praktiskt taxeringsbruk lämpliga regler svårligen kunde tillskapas med mindre en utvidgning av inkomstbegreppet skedde för dylika anläggningar. Då en sådan lösning icke ansågs böra väljas och avdragsrätten för anläggningskostnad för fruktodling finge anses utgöra ett delproblem av den större frågan om vidgade möjligheter till resultatutjämnning för denna näringsgren, fann de sakkunniga, att gällande regler om ersättningsanskaffningsavdrag för dylika anläggningar tills vidare borde bibehållas.

Föredragande departementschefen har i proposition nr 56 till 1962 års riksdag uttalat, att han i likhet med de sakkunniga inte kunde förorda att avskrivningsregler för det dåvarande infördes beträffande fruktodlingar. Frågan om behov av ändrade beskattningsregler härutinnan kunde anses föreligga borde enligt departementschefens mening prövas sedan allmänna skatteberedningen framlagt sina förslag.

Motionerna

Till stöd för yrkandet i *motionerna I: 302* och *II: 373* anför motionärerna, att kostnad för ny- eller omplantering av fruktträd enligt gällande skattelagstiftning icke är avdragsgill. Vidare erinrar motionärerna om att man inom fruktodlingen numera eftersträvar låga träd på vilka allt arbete kan utföras utan användning av stegar. Beskärning, bepudring, sprutning samt plockning av frukt kräver var för sig en stor manuell arbetsinsats. Endast genom hård beskärning kan den manuella arbetsinsatsen begränsas genom användning av mekaniska hjälpmedel. Detta medför emellertid att

fruktträdens livslängd avsevärt har förkortats. För en modern fruktodlare torde omsättningstiden röra sig mellan 15 och 20 år. Att under sådana förhållanden omplantering skall betraktas som icke avdragsgill investering förefaller motionärerna orimligt.

Utskottet

I de förevarande motionerna har framställts yrkanden dels om vissa ändringar av bestämmelserna om avdrag för värdeminskning å täckdikningsanläggningar och skogsvägar, dels om avdragsrätt för vissa andra markanläggningskostnader.

Utskottet behandlar till en början motionsyrkandet rörande t ä c k d i k n i n g s a n l ä g g n i n g a r. Enligt de fr. o. m. 1963 års taxering gällande bestämmelserna härutinnan får vid beräkning av nettointäkt av jordbruksfastighet kostnader för nyanläggning och omläggning av täckdikning, vilka bestritts av den skattskyldige, avskrivs med tio procent per år under en tioårsperiod, oavsett om anläggningens varaktighetstid är längre eller kortare än tio år. Rätt att förskjuta vid taxeringen icke utnyttjade värdeminskningssavdrag till senare beskattningsår föreligger dock ej. Om fastigheten övergår till ny ägare genom köp eller byte, får den tidigare ägaren det år fastigheten avyttras göra avdrag för vad som av täckdikningskostnaden återstår oavskrivet i beskattningshänseende. I övriga fall då fastighet övergår till ny ägare, exempelvis genom arv eller gåva, får den nye ägaren tillgodoföra sig de värdeminskningssavdrag, som skulle ha tillkommit den förre ägaren, om denne fortfarande ägt fastigheten.

I de likalydande motionerna I: 5 och II: 6 har hemställts att täckdikningskostnad, som inte överstiger 1 000 kr., skall vara avdragsgill i sin helhet ett och samma beskattningsår. Enligt motionärernas mening skulle en sådan åtgärd medföra ytterligare förenklingar i taxeringsarbetet.

Förslaget att mindre kostnader för en täckdikningsanläggning omedelbart skall få avdragas såsom omkostnad vid taxeringen innebär otvivelaktigt ett visst avsteg från gällande principer, att det inte är anskaffningskostnadens storlek utan varaktighetstiden hos en tillgång, som är avgörande för om kostnaden skall aktiveras och avskrivs eller på en gång avdragas såsom omkostnad. Starka skäl talar emellertid för ett avsteg från dessa principer i förevarande fall. Såsom motionärerna framhållit är det inte ovanligt, att täckdikningskostnaderna i det enskilda fallet uppgår till tämligen obetydliga belopp. Detta kan ofta vara fallet, när en täckdikningsanläggning berör ett flertal fastigheter eller endast en mindre del av en fastighet. Vid remissbehandlingen av det förslag, som låg till grund för gällande bestämmelser om värdeminskningssavdrag å täckdikningsanläggningar, framhölls från vissa remissmyndigheter, bl. a. riksskattenämnden och några länsstyrelser, att ett obligatoriskt system med värdeminskningssavdrag i dylika fall var

ägnat att komplicera såväl deklarations- som taxeringsförfarandet utan att avsedda fördelar i beskattningshänseende åstadkommes för de skattskyldiga. Utskottet delar motionärernas uppfattning att det inte är ändamålsenligt att vid taxeringen uppföra täckdikningskostnader, som inte överstiger 1 000 kr., på en avskrivningsplan och fördela kostnaderna genom årliga avskrivningar under en tioårsperiod. Därjämte bör enligt utskottets mening alla möjligheter tillvaratagas för att åstadkomma förenklingar i jordbrukarnas taxering. Denna är för närvarande synnerligen betungande och tidskrävande. Med det anförda tillstyrker utskottet bifall till yrkandet i motionerna I: 5 och II: 6.

De avskrivningsregler, som gäller för skogsväg överensstämmer i huvudsak med avskrivningsreglerna för täckdikningsanläggningar. Dock får endast en tredjedel av kostnaderna för anläggning och förbättring av permanent skogsväg utgöra underlag vid beräkandet av de årliga värdeminskningsavdragen.

I de likalydande motionerna I: 35 och II: 41 har hemställts att avskrivningsunderlaget för skogsvägar skall bestämmas till två tredjedelar av anläggningskostnaden.

Utskottet vill inledningsvis erinra om att ovannämnda avskrivningsregler endast avser permanenta skogsvägar. Kostnader för tillfälliga vägar, som efter en avverkning får växa igen, är däremot omedelbart avdragsgilla. I förarbetena till lagstiftningen diskuterades ingående frågan hur stor del av anläggningskostnaderna för skogsväg, som borde få avskrivas. Även om motionärernas antagande, att utvecklingen i framtiden kommer att ställa andra krav på vägutförandet än för närvarande, kan vara riktigt, är det uppenbart att inte alla skogsvägar med normalt underhåll är underkastade förslitning eller försämring. Avskrivningsunderlaget kan därför rimligen inte bestämmas till belopp motsvarande den faktiska anläggningskostnaden för sådana vägar. I avsaknad av annan tillförlitlig grund för en fördelning av anläggningskostnaden på en avdragsgill och en icke avdragsgill del har man stannat för att schablonmässigt bestämma avskrivningsunderlaget till en tredjedel av anläggningskostnaden. Härvid bör även beaktas att vinst vid försäljning av fastighet, som innehafts under längre tid än tio år, inte blir föremål för beskattning samt att vid bestämmande av avskrivningsunderlaget någon prövning inte sker av det från skoglig och ekonomisk synpunkt befogade i själva väginvesteringen. Av det anförda framgår att utskottet inte anser sig kunna tillstyrka motionsyrkandet om att en större andel av kostnaderna för anläggande av permanent skogsväg än en tredjedel skall få avskrivas.

I överensstämmelse med principen att avdrag vid beskattningen inte medges för grundförbättringskostnader har kostnad för nyplantering

av skog på mark, som tidigare inte varit beväxt med skog, i rättspraxis ansetts hänförlig till icke avdragsgill omkostnad.

I de likalydande motionerna I: 63 och II: 83 har hemställts om riksdagskrivelse med begäran om utredning rörande avdragsrätt för kostnad för nyanlagd skogsplantering.

Såsom framgår av den tidigare lämnade redogörelsen har Kungl. Maj:t förra året tillkallat tre sakkunniga — skogsskattekommittén — för att verkställa en förutsättningslös översyn av bestämmelserna rörande skogsbeskattningen. Utskottet förutsätter, att kommittén därvid även kommer att beakta det i motionerna berörda spörsmålet. Med det anförda anser utskottet sig ha besvarat motionerna I: 63 och II: 83.

Utskottet har slutligen att behandla yrkandet i de likalydande motionerna I: 302 och II: 373 om rätt till avdrag vid beskattningen för kostnad för omplantering av fruktträd.

Under senare år har betydande förändringar skett inom den yrkesmässiga fruktodlingen, särskilt beträffande odlingstekniken. Genom kravet på ökad avkastning och hård beskärning för att minska de manuella arbetsinsatserna har fruktträdens livslängd avsevärt förkortats. Sålunda göres numera nyplantering, omplantering eller omympning — med vissa variationer mellan olika sorter — redan efter cirka 20 år. Finns tillgång till ny mark för plantering väljes vanligen denna utväg framför en omplantering på mark, som tidigare varit planterad med fruktträd. En växling mellan sten- och kärnfruktträd på samma mark är dock inte förenad med större olägenhet och genom att tillföra ny jord eller genom desinfektion av jorden kan ett gynnsamt resultat uppnås, även om odlaren vid en omplantering tvingas ersätta fruktträden med nya av samma slag.

Enligt gällande rättspraxis medges vid taxeringen inte avdrag för kostnader för nyplantering eller för värdeminskning av fruktträd. Rätt till avdrag föreligger däremot för kostnader för omplantering av fruktträd på mark, som tidigare varit beväxt med sådana träd, och för omympning.

I en år 1960 avgiven promemoria med förslag till bestämmelser om värdeminskingsavdrag å täckdikningsanläggningar och skogsvägar har skattelagssakkunniga övervägt olika möjligheter att genom värdeminskingsavdrag tillgodose yrkesfruktodlingens intresse av ändamålsenliga avdragsregler men funnit, att för praktiskt taxeringsbruk lämpliga regler svårigen kunde tillskapas med mindre en utvidgning av inkomstbegreppet skedde för dylika anläggningar. Då en sådan lösning icke ansågs böra väljas och avdragsrätten för anläggningskostnader för fruktodling fick anses utgöra ett delproblem av den större frågan om vidgade möjligheter till resultatutjämnning för denna näringsgren, fann de sakkunniga, att gällande regler om avdrag för ersättningsanskaffning för dylika anläggningar tills vidare borde bibehållas. I proposition nr 56 till 1962 års riksdag delade föredragande de-

partementschefen skattelagssakkunnigas uppfattning och framhöll att frågan om ändrade regler för dylika tillgångar borde prövas sedan allmänna skatteberedningen framlagt sina förslag.

Av det ovan anförda framgår att den i motionerna föreslagna utökade rätten till avdrag för plantering av fruktträd är av komplicerad beskaffenhet och att frågan inte kan lösas utan betydande avsteg från gällande beskattningsprinciper. Utskottet är därför inte berett att tillstyrka omedelbara lagstiftningsåtgärder i ämnet utan anser att frågan bör bli föremål för överväganden, sedan allmänna skatteberedningen slutfört sitt utredningsuppdrag. Med det anförda avstyrker utskottet bifall till motionerna I: 302 och II: 373.

Under återopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

A) *beträffande avdragsrätt för täckdikningskostnad*
att riksdagen, med bifall till de likalydande motionerna I: 5 av herrar Wikberg och Eric Carlsson samt II: 6 av herr Jonasson m. fl., måtte antaga följande

Förslag

till

Lag om ändrad lydelse av punkt 2 b och punkt 7 av anvisningarna till 22 § kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370)

Härigenom förordnas, att punkt 2 b och punkt 7 av anvisningarna till 22 § kommunalskattelagen den 28 september 1928 skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

Anvisningar

till 22 §.

2. b. Avdrag medgives i form av årliga värdeminskningsskattavdrag för sådan kostnad för täckdikningsanläggning som bestritts av den skattskyldige och avser arbete, vilket utförts under tid han ägt fastigheten och vilket icke utgjort reparation eller underhåll. Avdraget skall beräknas enligt avskrivningsplan och för år räknat utgöra tio procent av kostnaden, ändå att anläggningens varaktighetstid är längre eller kortare än tio år. Motsvarande skall gälla i fråga om kostnad för skogsväg, dock att endast en tredjedel av sådan kostnad må utgöra underlag vid beräkandet av de årliga värdeminskningsskattavdragen. Har kostnad under beskattningsåret för täckdikningsanläggning ej överstigit 1 000 kronor må kostnaden i stället för att upptagas på avskrivningsplan avdragas på en gång.

Har fastighet — — — årliga värdeminskningsskattavdrag.

I täckdikningsanläggning — — — ej huvudavlopp.

Med skogsväg — — — till byggnad.

7. Kostnad för iståndsättande eller omläggning av förut anlagd täckdik-

ning är — utöver vad som må följa av punkt 2 b första stycket sista meningen — icke till någon del att hänföra till avdragsgill underhållskostnad. Skyddsdikning å — — — försumpning m. m.

Denna lag träder i kraft dagen efter den, då lagen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling.

Äldre bestämmelser skola fortfarande äga tillämpning i fråga om 1965 års taxering samt i fråga om eftertaxering för år 1965 eller tidigare år.

De nya bestämmelserna skola dock i intet fall äga tillämpning beträffande räkenskapsår, som gått till ända före den 1 november 1964.

B) beträffande avskrivningsunderlaget för skogsvägar
att de likalydande motionerna I: 35 av herrar Isacson och Nils-Eric Gustafsson samt II: 41 av herr Elmwall m. fl. icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd;

C) beträffande avdragsrätt för kostnader för nyanlagd skogsplantering

att de likalydande motionerna I: 63 av herr Sveningsson m. fl. och II: 83 av herr Nilsson i Bästekille m. fl. icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd;

D) beträffande avdragsrätt för omplantering av frukträd
att de likalydande motionerna I: 302 av herrar Yngve Nilsson och Ebbe Ohlsson samt II: 373 av herrar Nilsson i Bästekille och Stiernstedt icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 25 februari 1965

På bevillningsutskottets vägnar:

JOHN ERICSSON

Närvarande:

från första kammaren: herrar John Ericsson, Einar Eriksson, Stefanson, Yngve Nilsson, Wärnberg, Tage Johansson, Gösta Jacobsson, Billman, Hellebladh och Mattsson*; samt

från andra kammaren: herrar Magnusson i Borås, Brandt, Allard, Gustafson i Göteborg,* Vigelsbo, Engkvist, Asp, Eriksson i Bäckmora, Andersson i Essvik och Enskog.

* Icke närvarit vid justering av betänkandet.

Reservationer

beträffande avdragsrätt för täckdikningskostnad

I) av herrar *John Ericsson, Einar Eriksson, Wärnberg, Tage Johansson, Hellebladh, Brandt, Allard, Engkvist, Asp* och *Andersson* i Essvik, vilka ansett

dels att det avsnitt i utskottets yttrande, som på s. 9 börjar med orden »Förslaget att» och på s. 10 slutar med orden »I: 5 och II: 6», bort ha följande lydelse:

»I och för sig finner utskottet alla åtgärder, som är ägnade att medföra förenklingar i deklarations- och taxeringsförfarandet, värda beaktande. Vid ställningstagandet till det i motionerna framförda förslaget måste emellertid beaktas att en på rätt sätt utförd täckdikningsanläggning har en relativt lång varaktighetstid och att ett bifall till motionsyrkandet därför skulle innebära ett avsteg från eljest tillämpade principer vid beskattningen. Enligt gällande avskrivningsregler är det nämligen inte anskaffningskostnadens storlek utan varaktighetstiden hos en tillgång eller en anläggning, som är avgörande för om kostnaden skall få avskrivas genom årliga värdeminskningssavdrag eller avdragas på en gång såsom omkostnad. Därtill kommer att motionärernas förslag kan inbjuda till investeringar, som från tekniska och ekonomiska synpunkter är mindre lämpliga, genom att täckdikningarna utföres i etapper i syfte att uppnå största möjliga fördelar vid beskattningen. Av det anförda framgår att utskottet inte är berett att tillstyrka bifall till yrkandet i motionerna I: 5 och II: 6.»

dels ock att utskottet under punkt A) bort hemställa,

att de likalydande motionerna I: 5 av herrar *Wikberg* och *Eric Carlsson* samt II: 6 av herr *Jonasson* m. fl. icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.

beträffande avskrivningsunderlaget för skogsvägar

II) av herrar *Stefanson, Yngve Nilsson, Gösta Jacobsson, Billman, Mattsson, Magnusson* i Borås, *Gustafson* i Göteborg, *Vigelsbo, Eriksson* i Bäckmora och *Enskog*, vilka ansett

dels att det avsnitt i utskottets yttrande på s. 10, som börjar med orden »Utskottet vill» och slutar med orden »få avskrivas», bort ha följande lydelse:

»Såsom motionärerna påpekat är det en rent skönsmässig bedömning som ligger bakom gällande bestämmelser att endast en tredjedel av anläggningskostnad för skogsbilväg får inräknas i avskrivningsunderlaget. Utskottet delar motionärernas mening att vid den sålunda gjorda bedömningen otillräcklig hänsyn tagits till att den tekniska utvecklingen inom skogsbruket har nedsatt den faktiska användningstiden för skogsbilvägar. Anläggnings-

kostnaden blir därför i större grad en rörlig kostnad, vilken i princip är helt avdragsgill. Utskottet anser att ett avskrivningsunderlag motsvarande två tredjedelar av anläggningskostnaden innebär en mot de faktiska kostnadsförhållandena bättre svarande beskattningsregel än den nu gällande. Utskottet tillstyrker således en författningsändring av angivna innebörd.»

dels ock att utskottet under punkt B) hort hemställa,

att riksdagen, med bifall till de likalydande motionerna I: 35 av herrar Isacson och Nils-Eric Gustafsson samt II: 41 av herr Elmwall m. fl. måtte antaga följande

Förslag

till

Lag om ändrad lydelse av punkt 2 av anvisningarna till 22 § kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370)

Härigenom förordnas, att punkt 2 av anvisningarna till 22 § kommunalskattelagen den 28 september 1928 skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

Anvisningar

till 22 §.

2. a. Avdrag medgives — — — till 29 §).

Såsom för — — — nödig bostadsbyggnad.

Fasta maskiner — — — första stycket.

Därest inkomst — — — om jordbruksfastighet.

b. Avdrag medgives i form av årliga värdeminskingsavdrag för sådan kostnad för täckdikningsanläggning som bestritts av den skattskyldige och avser arbete, vilket utförts under tid han ägt fastigheten och vilket icke utgjort reparation eller underhåll. Avdraget skall beräknas enligt avskrivningsplan och för år räknat utgöra tio procent av kostnaden, ändå att anläggningens varaktighetstid är längre eller kortare än tio år. Motsvarande skall gälla i fråga om kostnad för skogsväg, dock att endast två tredjedelar av sådan kostnad må utgöra underlag vid beräkandet av de årliga värdeminskingsavdragen.

Har fastighet — — — årliga värdeminskingsavdrag.

I täckdikningsanläggning — — — ej huvudavlopp.

Med skogsväg — — — till byggnad.

Denna lag träder i kraft dagen efter den, då lagen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningsamling.

Äldre bestämmelser skola fortfarande äga tillämpning i fråga om 1965 års taxering samt i fråga om eftertaxering för år 1965 och tidigare år.

De nya bestämmelserna skola dock i intet fall äga tillämpning beträffande räkenskapsår, som gått till ända före den 1 november 1964.

beträffande avdragsrätt för omplantering av fruktträd

III) av herrar *Yngve Nilsson, Gösta Jacobsson och Magnusson i Borås.*